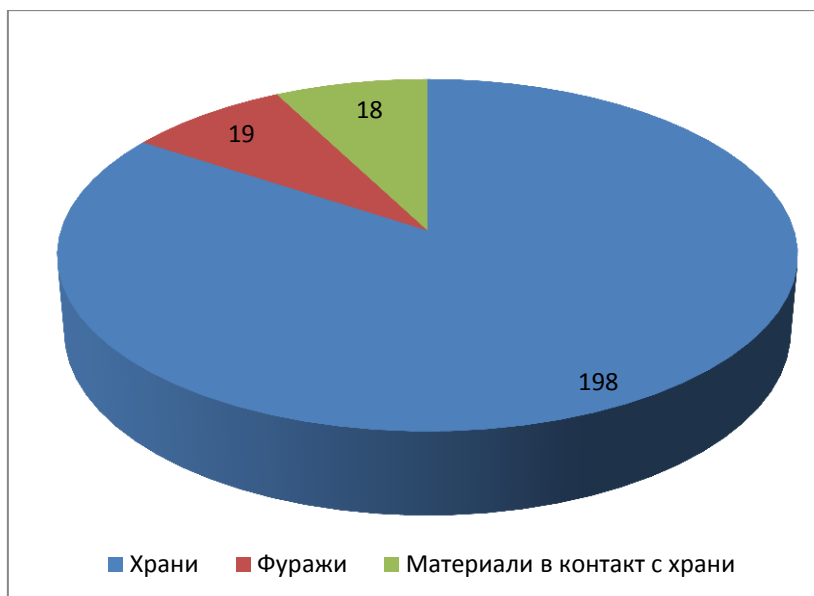

Анализ на данните получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF) за месец август 2013г.

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец август 2013г. е **235**. Сигналите в категория храни са най-много – **198**, за фуражи – **19**, а за материали в контакт с храни – **18** (фиг.1).

Фиг.1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи: храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – 38 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – 9 нотификации: *Listeria monocytogenes* в дъгова пушена съомга от Великобритания; **живак** в риба меч от Португалия (2); **живак** в охладена акула „мако“ от Испания и Япония; *Listeria monocytogenes* в охладена пушена пъстърва от Турция (2); **живак** в охладена риба меч от Испания и Португалия; *benzo(a)pyrene* в пушена риба от Гана;

Плодове и зеленчуци – 5 нотификации: **вирус на хепатит А** в замразени плодове от Германия; *carbofuran* в пъпеша от Испания; *Bacillus cereus* в сушени гъби от Виетнам; **високо съдържание на йод** в сушени водорасли от Виетнам; **калай** в сиропирани нарязани круши от Китай;

Птиче месо и продукти – 4 нотификации: *Salmonella Enteritidis* в замразено пилешко филе от Румъния; *clopidol* в замразени пуешки котлети от Израел; *Salmonella*

group B в пилешки кебап от Полша; *Salmonella Anatum* в замразено осолено пилешко месо от Аржентина;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: *Listeria monocytogenes* в бекон от Италия; *Listeria monocytogenes* и *Salmonella spp.* в свински месни колбаси от Италия;

Мляко и млечни продукти – 2 нотификации: *Listeria monocytogenes* в краве сирене от Франция; **недекларирана риба** в крема сирене от Финландия;

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на кадмий и олово от сервиз за вода, съдържащ стъклени чаши и кана от Китай; миграция на кадмий и олово от стъклени чаши от Китай;

Други хранителни продукти – 2 нотификации: стъклени фрагменти в салата от краставици от Литва; *Clostridium botulinum (toxin type A)* в бадемово пюре от Франция;

Фуражни суровини – 2 нотификации: *chloramphenicol* в ензимен препарат от Белгия; *chloramphenicol* в ензимни смеси за фуражи и храни от Франция;

Фуражни премикси – 1 нотификация за *chloramphenicol* във фуражни примикси от Франция;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация за *sildenafil thiono analogue* в хранителна добавка за мъже от Холандия;

Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: *aflatoxins (B1)* в печени осолени фъстъци от Турция;

Билки и подправки – 1 нотификация за *Salmonella Kentucky* в куркума от Белгия;

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация за кадмий в миди от Чили;

Хранителни добавки и аромати – 1 нотификация за неразрешени цветове *Orange II, Sudan 1* и *Sudan 2* в подправка на прах от Сенегал;

Мазнини и масла – 1 нотификация за забранен оцветител *Sudan 4* в палмово масло от Гана;

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за кадмий в охладени омари от Мавритания;

Безалкохолни напитки – 1 нотификация за риск от счупване на бутилки, съдържащи джинджифилова бира, кола и безалкохолна напитка от репей и глухарче от Великобритания;

Сладоледи и десерти – 1 нотификация за стъклени фрагменти в шоколадов мус от Франция;

Нотификации за недопуснат внос – 111 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 16 нотификации: *malathion* в пресни чушки от Турция; **неразрешено ползване на оцветители** *E 110 – Sunset Yellow FCF* и of colour *E 124 – Ponceau 4R / cochineal red A* в розово – джинджифилово суши от Китай; *ochratoxin A* и *aflatoxins (B1)* в сушени смокини от Турция; *dimethoate* в охладен грах от Кения; *carbendazim*, *dimethomorph* и **неразрешено вещество** *diafenthiuron* в китайски броколи от Хонконг; *Salmonella spp.* в листа от бетел от Индия (2); занижени хигиенни изисквания на сиропирани праскови в консерви от Китай; *methomyl* и *omethoate* в аспержи от Кения; *methoxychlor* в патладжани и аспержи от Тайланд; *spinosad* в аспержи от Доминиканската република; *iprodione* в пресни моркови от Израел; **влошени органолептични характеристики** на черни скилидки чесън от Китай; *diafenthiuron* в китайско броколи от Китай;

Ядки, продукти от ядки и семена – 23 нотификации: *aflatoxins (B1)* във фъстъци от Китай (8), Бразилия (2) и САЩ; *aflatoxins (B1)* в шам-фъстъци от Турция

(4) и Сирия; фъстъци от Китай, **контаминиран с плесени; aflatoxins (B1)** в шам-фътък от Иран (2); **изтекъл здравен сертификат(и)** за фъстъци от Китай (2); **липсата на здравен сертификат(и)** и **липсата на сертифициран аналитичен доклад** за фъстъци с произход от Индия; **aflatoxins (B1)** в лешникови ядки от Турция;

Материали в контакт с храни – 13 нотификации: **миграция на олово** от стоманен съд от Китай; **високи нива на общата миграция** от стоманени фигурки от Китай; **корозия** на консервни кутии с лозови листа от Турция; **миграция на никел** от стоманена каничка за мляко от Италия; **пластмаса на прах и люспи** в мелнички за сол и пипер от Китай; **миграция на никел (3)** и **манган (2)** от стоманена тава от Индия; **миграция на хром** и **манган** от стоманени бъркалки от Китай; **миграция на манган** от стоманени форми за сладкиши от Тайван; **миграция на хром** от ножици за пилешко месо от Китай; **миграция на манган** от неръждаеми стоманени съдове за готвене от Китай; **миграция на никел** от машина за паста от Китай;

Какао и продукти от какао, кафе и чай – 8 нотификации: **imidacloprid (3)**, **imazalil** и **acetamiprid** в чай от Мароко; **methomyl (3)**, **buprofezin (2)**, **fipronil (2)**, **acetamiprid (4)** и **triazophos** в зелен чай от Китай;

Зърнени продукти и тестени изделия – 7 нотификации: **неразрешено генетично модифициран ориз** на прах от Китай; **разваляне** на бял ориз с дълги зърна от Камбоджа; **липса на удостоверение за аналитичен доклад** за оризова юфка от Китай; **неразрешена генетично модифицирана съставка** в замразена шоколадова торта от Китай; **липсата на здравен сертификат(и)** за ориз от Хонг Конг; **мъртви гризачи** в опакован олющен кафяв ориз от Индия; **aflatoxins (B1)** в ориз от Индия;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 7 нотификации: **shigatoxin** продуцираща *Esherichia Coli* в охладено говеждо месо от Бразилия (2), Аржентина (4) и Намибия;

Риба и рибни продукти – 6 нотификации: **влошен температурен режим** на замразена риба тон от Папуа-Нова Гвинея; **фалшив здравен сертификат(и)** за замразено филе от скумрия от Китай; **живак** в замразена риба меч от Виетнам (2) и Индонезия; **диоксиноподобни полихлорбифенили** в замразена бодлива акула от САЩ;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 6 нотификации: **неразрешено пускане на пазара** на хранителна добавка от Индия (2) и Китай; **олово** в хранителна добавка от Индия; **неразрешена нова хранителна добавка** на прах от САЩ; **неразрешено пускане на пазара** на консерви билков чай от Китай;

Птиче месо и продукти – 5 нотификации: *Salmonella Heidelberg* в замразено пилешко месо от Бразилия (4); *Salmonella Enteritidis* в замразени пилешки бутчета от Бразилия;

Фуражни суровини – 4 нотификации: *Salmonella* spp. в семена на памук от Гана (2); **висок брой на Enterobacteriaceae** в рибно брашно от Перу; *Salmonella* spp. в рибно брашно от Мароко;

Сладкарски и захарни изделия – 4 нотификации: *E 425 – konjac* в желирани бонбони от Виетнам (2); *E 128 - Red 2G* в дъвчаци бонбони от Турция; **високо съдържание на сулфит** и *E 210 – benzoic acid* в кайсиево сладко от Сирия;

Билки и подправки – 3 нотификации: *chlorpyrifos-ethyl* и *diazinon* в босилек от Тайланд; *ethion* и *triazophos* в сух лют пипер от Тайланд; **aflatoxins (B1)** в лют червен пипер от Индия;

Ракообразни и продукти от тях – 3 нотификации: **влошен температурен контрол** на замразени скариди от Никарагуа (2); **фалшив здравен сертификат(и)** за замразени скариди от Еквадор;

Други хранителни продукти, смесени – 2 нотификации: **високо съдържание на алуминий** в сушена органична юфка от Китай; **заразени с плесени тестени изделия** (паста) от Китай;

Хранителни добавки и аромати – 1 нотификация за неразрешено използване на оцветител *E 124 – Ponceau 4R/ cochineal red A* в ягодово брашно на прах от Израел;

Храни за домашни любимци – 1 нотификация за кучешки залъгалки контаминирани с плесени от Турция;

Безалкохолни напитки – 1 нотификация за високо съдържание на цвят *E 124 – Ponceau 4R/ cochineal red A* в ягодова безалкохолна разтворима напитка на прах от Израел;

Главнооги и продукти от тях – 1 нотификация за кадмий в замразена сепия от Индия;

Нотификации за насочване на вниманието – 57, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – 14 нотификации: диоксини в риба тон от Италия; диоксиноподобни полихлорбифенили в охладена бодлива акула от САЩ; trimethoprim в замразена тилапия от Виетнам; хистамин в охладена скумрия от Белгия; живак в риба меч от Испания (3); третиране с въглероден окис (300 µg/kg - ppb) на риба тон от Испания (2); живак в охладена червена риба скорпион от Мароко; кадмий в замразен сафрид от Нова Зеландия; *Listeria Monocytogenes* във филе от херинга от Полша; *Salmonella group D* в пушена скумрия от Полша; остри неорганични частици във филе от скумрия от Мароко;

Плодове и зеленчуци – 9 нотификации: вирус на хепатит А в микс от замразени плодове от Италия; *dicofol* в кръгъл зелен фасул от Мароко; неразрешено генетично модифицирана зелена папая от Тайланд (3); стъклени фрагмент в бяло зеле и червени чушки от Полша; *oxamyl* в пълпешки от Испания; кадмий в сушени водорасли от Хонг Конг; *Salmonella spp.* в листа от бетел от Тайланд;

Птиче месо и продукти – 4 нотификации: *Salmonella Enteritidis* в замразени пилешки бутчета от Бразилия; *Salmonella Enteritidis* във филе от пилешки гърди от Полша; *Salmonella Montevideo* в замразено цяло пиле от Франция; *Salmonella Enteritidis* в охладени пилета носачки без карантния от Полша;

Готови ястия и закуски – 4 нотификации: *Listeria Monocytogenes* в суши от Германия; *Bacillus cereus* в салата от риба тон от Белгия; недеklarирана целина в пилешко филе с розмаринова паста от Швеция; *Listeria Monocytogenes* в охладени кнедли с месо от Полша;

Ядки, продукти от ядки и семена – 4 нотификации: *aflatoxins (B1)* във фъстъци от Того (2); *aflatoxins (B1)* в печени лешници от Турция; *aflatoxins (B1)* във фъстъчено масло от Сенегал;

Безалкохолни напитки – 4 нотификации: високо съдържание на оцветител *E 124 - Ponceau 4R/ cochineal red A* в ягодова безалкохолна разтворима напитка на прах от Израел; *ochratoxin A* в гроздов сок от Турция (2); високо съдържание на *E 210 – benzoic acid* в безалкохолна напитка от САЩ;

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на кадмий и олово от стъклени чаши от Полша (2);

Зърнени продукти и тестени изделия – 2 нотификации: неразрешено генетично модифицирани ориз в оризови пръчици и макарони от Китай;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: нежелана реакция, причинена от хранителна добавка от САЩ; арсен в хранителна добавка от САЩ;

Двучерупчести, мекотели и продукти от тях – 2 нотификации: *Vibrio alginolyticus* и *Vibrio parahaemolyticus* в охладени миди от Канада; *Escherichia coli* в охладени миди от Холандия;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: изтекъл срок на годност на свинско месо от Великобритания; *Listeria Monocytogenes* в охладени колбаси от Швеция;

Храни за домашни любимци – 1 нотификация за *Salmonella spp.* в изсушени пилешки сърца от Германия;

Други хранителни продукти, смесени – 1 нотификация за *Listeria monocytogenes* в тортелини от Италия;

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за посредствена термична обработка на консервирано месо от раци от Чили;

Главноноги и продукти от тях – 1 нотификация за кадмий в замразена сепия от Китай;

Фуражни премикси – 1 нотификация за неподходящи средства за транспортиране за насипна сол от Беларус;

Фуражни добавки – 1 нотификация за *диоксини* в естествени смеси токофероли 50% от Китай;

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация за *диоксини* в яйца от Холандия;

Билки и подправки – 1 нотификация за *ochratoxin A* в кърпи на прах от Индия;

Нотификации за проследяване – 29, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 6 нотификации: *gossypol* в семена на памук от Гърция; *Salmonella spp.* в соево брашно от Аржентина; *Salmonella spp.* във филтриран органичен соев остатък от Холандия; **фрагменти от кости на преживни животни** в рибно брашно от Италия; **високо съдържание на витамин D и селен (2)** в рибно брашно от Холандия;

Други хранителни продукти, смесени – 4 нотификации: *chloramphenicol* в ензимни препарати съдържащи ксиланаза от Германия (2) и Холандия; *chloramphenicol* в амилаза, съдържаща ензимен препарат от Германия;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации: **разкъсана опаковка** на аминокиселини на прах от Финландия; *didecyldimethylammonium chloride (DDAC)* в храна за малки деца от Словакия; **неразрешени хранителни съставки** *Rhodiola rosea* и *citrulline* и *beta-alanine* в енергийна напитка от САЩ;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: **неразрешено пускане на пазара** на консерви с говеждо месо от Германия; **неразрешено използване на оцветители E 124 – Ponceau 4R/cochineal red A** и на **colour E 129 – Allura Red AC** в колбаси от Румъния;

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: *Salmonella Typhimurium* в агнешка карантия от Холандия; **висок брой Enterobacteriaceae** в кучешки зальгалки от Германия;

Зърнени продукти и тестени изделия – 2 нотификации: **гумени фрагменти** във вафли от Холандия; **високо съдържане на багрила E 102, E 104, E 110, E 124, E 133, 245** в плодов ароматизиран чипс от Полша;

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: **високо съдържание на сулфит** в замразени скариди от Испания; **остатъчни нива над максимално допустимите нива** в замразени скариди от Виетнам;

Риба и рибни продукти – 1 нотификация за третиране с въглероден окис (**500 µg/kg - ppb**) на охладена риба тон от Испания;

Плодове и зеленчуци – 1 нотификация за калай и корозирали консерви с кайсии от Гърция;

Материали в контакт с храни – 1 нотификация за високо ниво на обща миграция от пластмасови лъжици с неизвестен произход (нотификацията идва от Кипър);

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация за недостатъчна термична обработка на полуобезмаслено мляко от Австрия;

Билки и подправки – 1 нотификация за неразрешено използване на цвят E 102 – tartrazine в шафран от Италия;

Птиче месо и продукти – 1 нотификация за пилешки продукти от Полша, без изчакани карентни срокове за ветеринарни медикаменти (doxycycline);

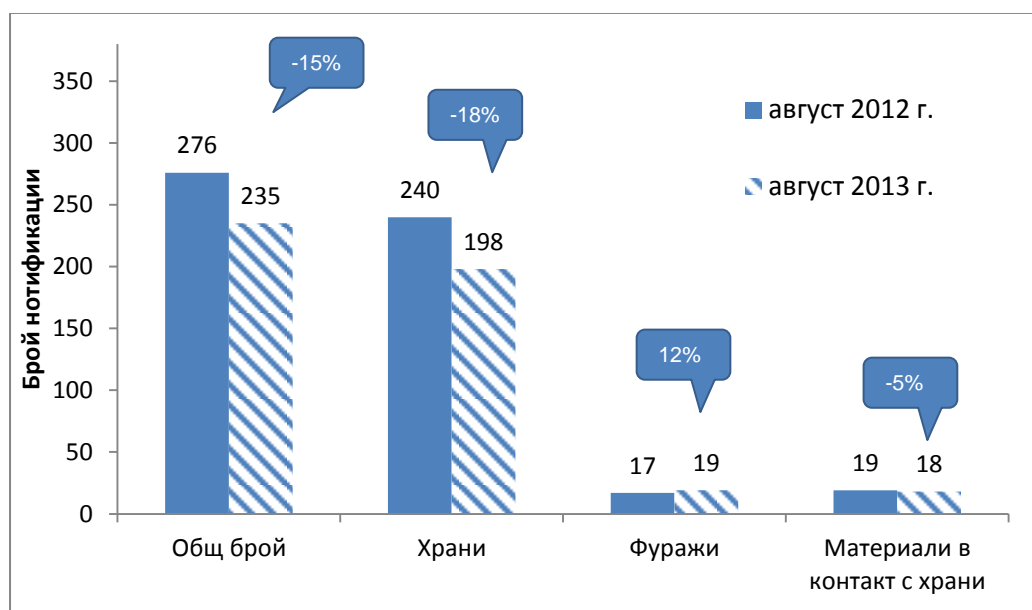
Готови ястия и закуски – 1 нотификация за неразрешено генетично модифицирана царевица за пуканки от Аржентина;

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация за dioxins в органично яйца от Германия;

Анализ на тенденциите:

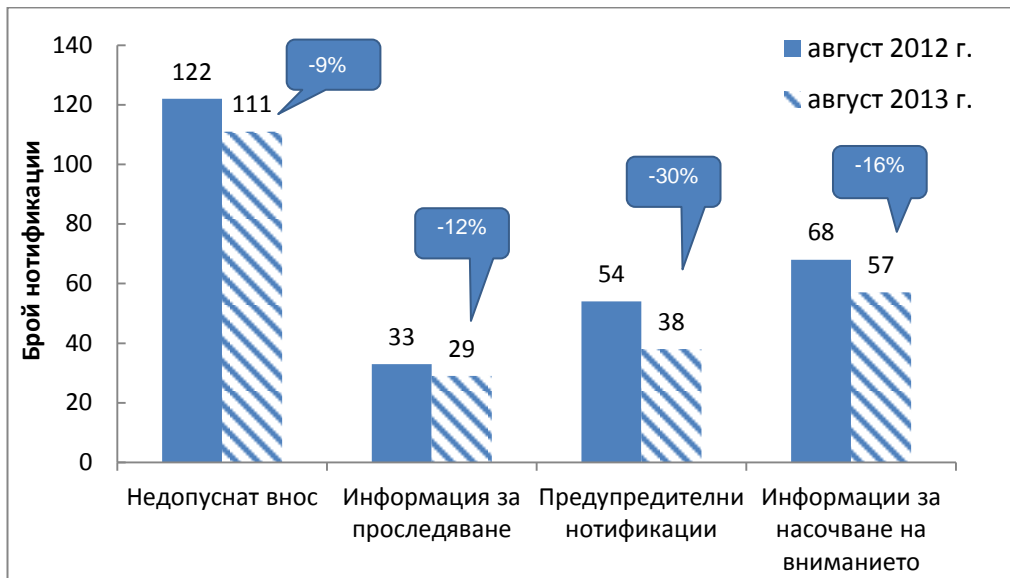
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2012г. – общо и по групи за м. август 2012г. и м. август 2013г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. Има спад на броя на нотификации за храни с 18%, също така се забелязва спад и в нотификациите, свързани с материали в контакт с храни с 5% и увеличение в нотификациите, свързани с фуражи с 12%.

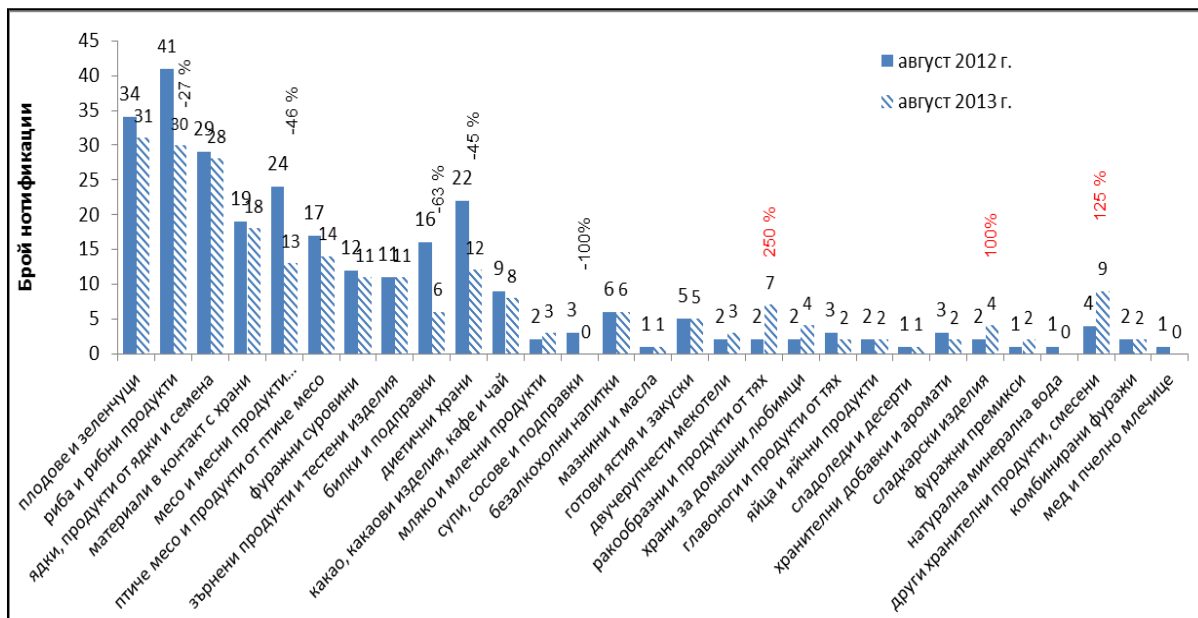
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. август 2012г. и м. август 2013г.

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос, но като цяло разпределението в групите е почти еднакво. Съществен спад се наблюдава в броя предупредителните нотификации с 30%. Не толкова съществен спад бива наблюдаван и при информации за насочено внимание с 16%, при информации за проследяване се забелязва спад с 12%, както има спад и при недопуснатия внос с 9%.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид.

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено завишение на броя нотификации през месец август 2013г. се наблюдава в категорията „ракообразни и продукти от тях“ (почти два пъти и половина). Прави впечатление увеличение на броя нотификации в групите на “други хранителни продукти” и в “сладкарски изделия”. В следните категории се наблюдава съществено намаляване на броя нотификации: безалкохолни напитки – с 100%; диетични храни – с 63%, месо и месни продукти (различни от птиче месо) – с 46%; риба и рибни продукти – с 27%.

Фиг.4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците август 2012г. и август 2013г. може да се направи извод, че съществува тенденция за общо намаляване на броя нотификации по някои основни групи храни – плодове и зеленчуци, ядки, продукти от ядки и семена, материали в контакт с храни, птиче месо и продукти

от птиче месо, какао, какаови изделия, кафе и чай, главоноги и продукти от тях, хранителни добавки и аромати, натурална минерална вода и мед и пчелно млечице. Забелязва се увеличение на броя нотификации при внос на мляко и млечни продукти, двучерупчести и мекотели, храни за домашни любимци и фуражни премикси.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕО) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Информативни нотификации – които са: за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Изготвил:

Светослав Кръстев – младши специалист в дирекция „НСМОРНП“
22.08.2013г.